

HEAOLUPROFIIL

2020

.....

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis	4
1.1 Demograafiline olukord. Kokkuvõte	4
1.2 Rahvastiku tervise seisund. Kokkuvõte	5
1.3 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte	6
1.4 Tööturg. Kokkuvõte	6
1.5 Kuritegevus. Kokkuvõte	7
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte	8
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused	9
2.1 Turvaline elukeskkond. Kokkuvõte	9
2.2 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte	10
2.3 Osalusvõimalused. Kokkuvõte	11
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte	12
3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet	13
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused. Kokkuvõte	13
3.2 Haridusega seotud teenused. Kokkuvõte	13
3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte	15
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine	16
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused. Kokkuvõte	16
4.2 Abivajavate lastega tegelemine. Kokkuvõte	16
4.3 Perede toetamine. Kokkuvõte	17
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte	19
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid	20
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine. Kokkuvõte	20
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks. Kokkuvõte	20
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte	22
Koondhinnang olukorrale	23
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte	23
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte	24
3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte	25
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte	26
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte	27
Juhised	28
Kasutatud allikad	29

Sissejuhatus

Tervis ja heaolu hõlmab kõiki kohaliku elu valdkondi. Olulisimad kohaliku omavalitsuse jaoks on elukeskkonna ja ohutegurite hindamine ja uurimine ja oma inimeste tervise väärtustamine. Heaoluprofiil hõlmab aastaid 2017-2020, annab ülevaate Lääne-Harju valla demograafilisest olukorrast ja rahvastiku tervisest, tervist toetava ja turvalise elukeskkonna seisundist ning osalusvõimalustest, universaalsete teenuste kättesaadavusest ja kvaliteedist, haavatavate sihtrühmadega tegelemisest ning kohaliku omavalitsuse toimimisest ja ressursidest. Heaoluprofiili koostamisele aitasid kaasa vallavalitsuse osakondade ametnikud, spetsialistid erinevatest ametkondadest ning vallaelanikud. Profiil on esimene dokument, mis vallas ülalnimetatud valdkondade seisu kirjeldab. Profiil on abivahend inimeste ja keskkonna terviseseisundi mõõtmisel, hindamisel ja analüüsimisel, millele tuginedes töötatakse välja tegevuskava vallaelanike heaolu suurendamiseks.

Koostajad

Lääne- Harju vallavalitsus

Mari-Ly Häitson

Kerli Lambing

Anneli Sert

Merle Kodu

Liivi Siim

Valeria Siminko

Hestia Rindla

Riina Karm

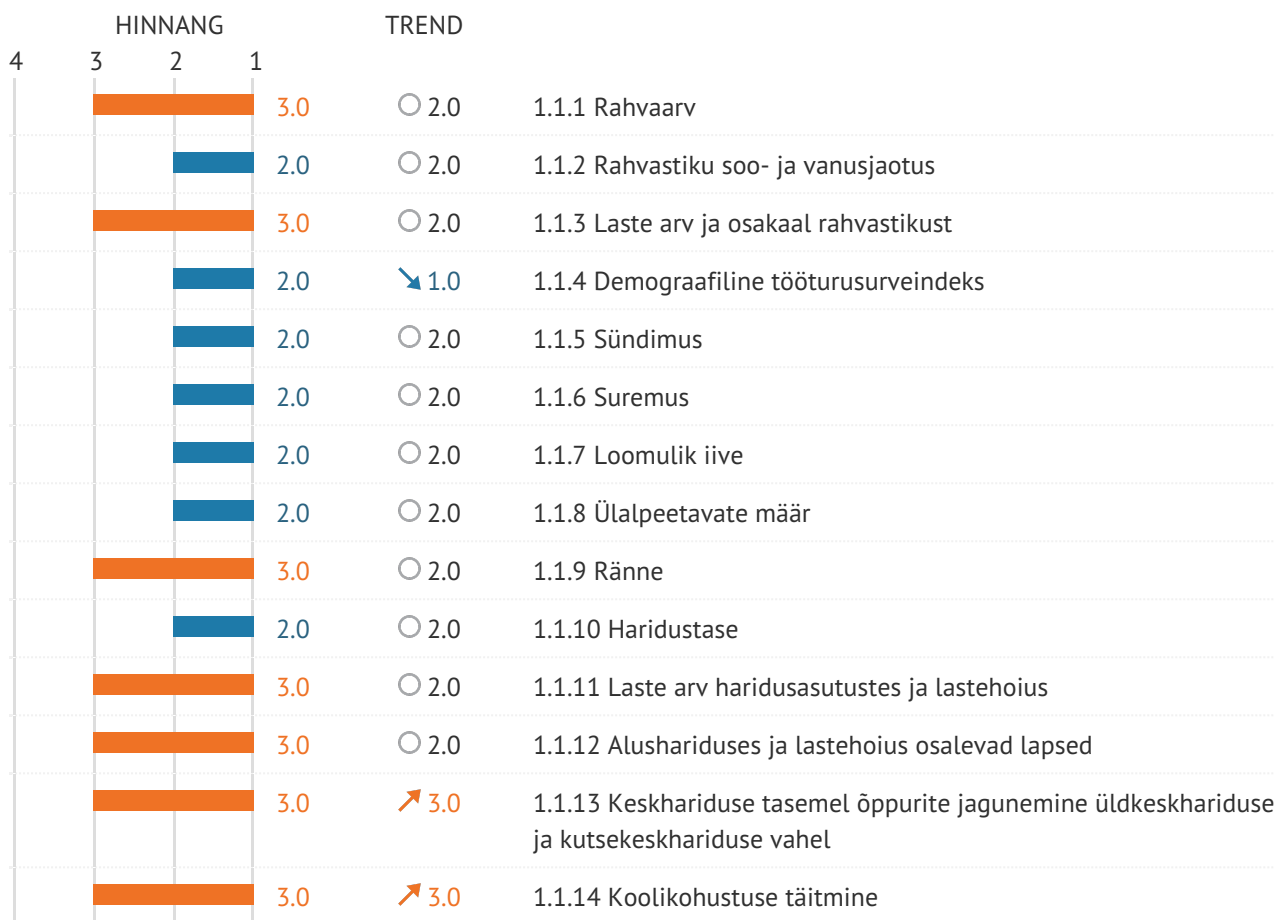
Asso Nettan

Põhja Prefektuur

Aile Kask

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis

1.1 Demograafiline olukord. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Valla elanikkond vananeb. Demograafiline tööturusurveindeks on alla ühe ja iga järgneva aastaga väikeses languses. Loomulik iive on vallas stabiilselt negatiivne. Ülalpeetavate arv suureneb iga-aastaselt. Positiivne on noorte perede sissetulek ja laste osakaal elanikkonnast võrreldes Eesti keskmisega - 2019.a 21%, Lääne-Harju vallas 21,6%, mis jääb veidi alla Harjumaa keskmisele (21,9%). Vald püsielukohana muutub atraktiivsemaks, mida mõjutab Tallinna lähedus ja hästi toimiv ühistranspordiühendus (bussid, rongid) pealinnaga. Kinnisvara ning üürihinnad on Tallinnaga võrreldes tunduvalt soodsamad. Vallas on kaunis looduslähedane elukeskkond ja toimub selle järjepidev arendamine ja parendamine. Seoses valla elukeskkonna arendamisega jätkub sissetulek ja püsielanike valda elama asumisega täituvad haridusasutused. Laulasmaa piirkonnas, kus on lasteaia- ja koolikohtade puudus, valmis 2020.a Laulasmaa kooli juurdeehitus ning Keila-Joa lasteaia ehitusega alustatakse sügisel 2021.

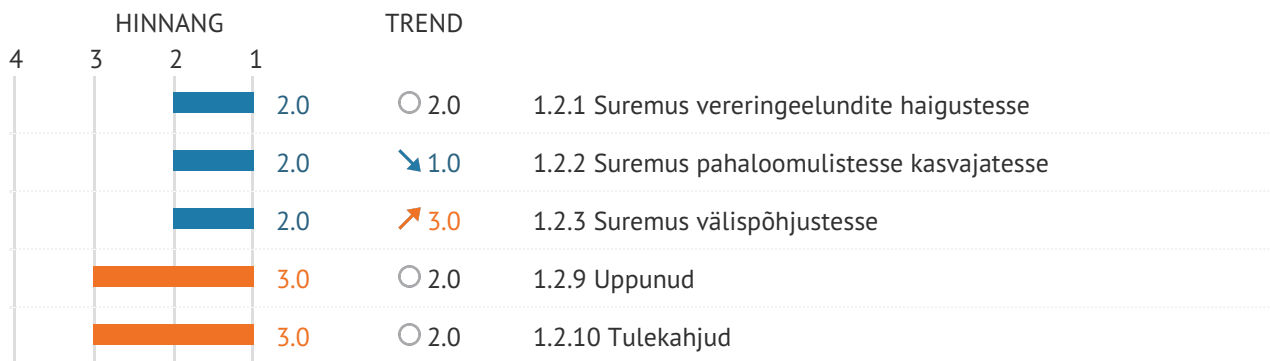
TUGEVUSED

- Vald püsielukohana muutub atraktiivsemaks. Rändesaldo on positiivne.
- Laste osakaal rahvastikust on kõrgem Eesti keskmisest.
- Laste arv haridusasutustes püsib ja on kasvamas.

NÕRKUSED

- Eakate osakaal rahvastikust on kõrge ning pikemas perspektiivis suureneb veelgi.
- Iive on negatiivne ja ülalpeetavate osakaal kasvab.
- Raskusi on kooli- ja lasteaiakohtade tagamisega mõnedes valla piirkondades.

1.2 Rahvastiku tervise seisund. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Pahaloomulistest kasvajatest tingitud surmade osakaal vastab Eesti keskmisele. 2018.a oli Lääne-Harju valla näitaja veidi madalam, 2020.a veidi kõrgem Eesti keskmisest. Vereringeelundite haigustest tingitud surmade osakaal kõikidest surmadest oli 42,6%. Südame-veresoonkonna haiguste suurimateks riskiteguriteks on kõrge vererõhk, vähene liikumine, suitsetamine, alkoholi liigtarvitamine, ülekaal, vähene puu- ja köögiviljade söömine, liigne soolatarbimine ja pikaajaline stress. Vereringeelundite haiguste alla kuuluvad südame- ja veresoonte haigused, millest surma põhjustajatena on olulisemad kõrgvererõhktõbi ning südame isheemiatõved. Lääne-Harju valla näitajad vaadeldaval perioodil 2018-2020.a on veidi madalamad võrreldes Harjumaa ja Eesti keskmisega. Välispõhjuste alla kuuluvad surmapõhjustena eri tüüpi õnnetusjuhtumid, mürgitused ja traumad, sealhulgas tulesurmad ja uppumised. Et probleemile tähelepanu juhtida, saab ennetustööna kutsuda märkama näiteks koostöös politsei ja tervisetöötajatega kogukonnas, töökohal, koolis või jagada valla sotsiaalmeediakanalites riiklikul tasandil korraldatavaid märkamise kampaaniaid. Vallas on hoonetulekahjude enamlevinud tekkepõhjused hooletus ja seadmete rikked. 2019.a oli 29 hoone tulekahjust 19 korral põhjuseks hooletus ning 7 korral seadmete rike. 2018.a oli 18 hoone tulekahjust 11 puhul põhjuseks hooletus ja 4 puhul seadmete rike. Inimliku faktori kui hooletuse tekkepõhjuseks vähendamise jaoks tuleb ennetustegevusena jätkata kodunõustamisi ja teadlikkuse tõstmise kampaaniaid. Lääne-Harju vald osaleb kampaanias "500 kodu tuleohutuks". Päästeameti andmetel oli vallas 2017.a veeõnnetusi 4, milles uppus 1 inimene, 2018.a oli veeõnnetusi 9, uppus 1 inimene, 2019.a oli veeõnnetusi 4, hukkunuid ei olnud.

Viide: Harjumaa 2020-2024 tervise- ja heaoluprofiil, leitav: <https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/tervise-edendamine-paikkonnas/tervise-ja-heaoluprofiil/valminud-terviseprofiilid>

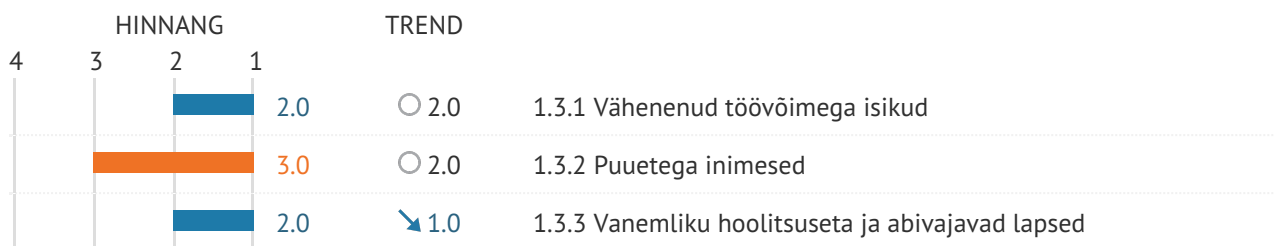
TUGEVUSED

- Uppumissurmasid ja veeõnnetusi on vähe, arvestades, et tegemist on mereäärse vallaga, kus on ka palju siseveekogusid.
- Hoonetulekahjudes hukkunute arv on väike.

NÕRKUSED

- Kõrge suremus pahaloomulistesse kasvajatesse meeste seas.
- Kõrge suremus vereringeelundite haigustesse.
- Surma välispõhjuste hulgas suur osakaal tahtliku või ebaselge tahtlusega enesekahjustustel.

1.3 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Vallas on palju vähenenud töövõimega isikuid, suurenenud on liikumispuude osakaal ja psüühikahäirete osakaal. Kasvanud on lastekaitsejuhtumite arv ning vajadus lapsed perest eraldada (sh ajutised eraldamised).

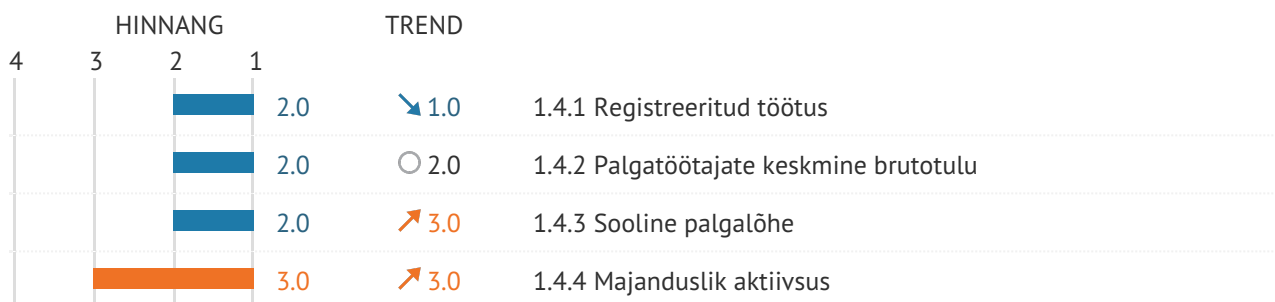
TUGEVUSED

- Toimib võrgustikutöö.
- Haavatavate sihtrühmad on kaardistatud.
- Info sihtrühmale teenuste ja võimaluste kohta elukvaliteeti tõsta on paranenud.

NÕRKUSED

- Lastekaitsejuhtumite arv on kasvanud.
- Asendushooldusteenuse kättesaadavus on vähene.

1.4 Tööturg. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

2017–2019.a oli töötuse määr Lääne-Harju vallas stabiilne - 4%, Harjumaal 3,4% ja Eestis 4,4%. Registreeritud töötute arv on tõusuteel nii vallas, kui ka mujal Eestis. Palgatöötaja kuu keskmine brutotulu on tõusnud. Vallas on ettevõtete, eelkõige mikroettevõtete arv läbi vaadeldavate aastate kasvavas trendis. Ettevõtete arvu kasv ning ettevõtluseks sobilike piirkondade ja alade olemasolu loob soodsad tingimused edasiseks ettevõtete arvu tõusuks, ettevõtete laienemiseks ning lisandväärtuse tootmiseks. Pandeemia tõttu majutus, toidlustus, reisi- ja meelelahutussektori, ka veonduse ja laonduse sektori tähtsus majanduses mõneks ajaks väheneb. Samas kasvab info ja side, puidu- ja paberitööstuse ja finantssektori olulisus. Ühiskonna tasandil võimendab kriis varanduslikku ja tehnoloogilist ebavõrdsust. Digioskuste olulisus kasvab ja kaugtöö tegemise võimalused suurenevad.

Allikana kasutatud Arenguseire Keskuse mõjuhinnangut „COVID-19 mõju arengusuundumustele“

<https://www.riigikogu.ee/arenguseire/covid19/>

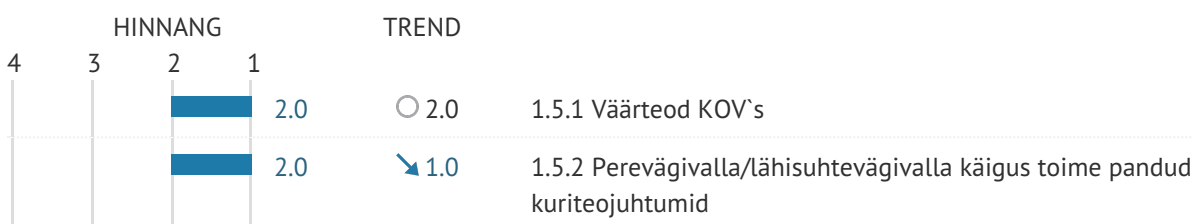
TUGEVUSED

- Majanduslik aktiivsus.
- Ettevõtete arvu kasv ning ettevõtluseks sobilike piirkondade ja alade olemasolu.
- Palgatöötajate kuu keskmine brutotulu kasvab.

NÕRKUSED

- Eesti keskmisest madalam keskmine brutotulu.
- Ettevõtluskeskkonna kuvandi kujundamisega ei ole veel piisavalt tegeletud.
- Töötuse määr on kõrgem Harjumaa keskmisest.

1.5 Kuritegevus. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Vald oma ilusa looduse ja rannikualaga lähedusega pealinnale toob siia eriti suvel hulgaliselt siseturiste. Kahjuks kiputakse puhkusemeeleolus unustama liiklusreeglid. Et olukorda kontrolli all hoida, teostab politsei kiirusemõõtmisi, samuti on Paldiski maanteele, Kloogaranna piirkonda paigaldatud kiiruskaamera. Vallas on väärtegede arv püsinud stabiilsel tasemel. Suured numbrid on joobes juhtimisel ja muudel liiklusrikkumistel, 2018.a oli neid 719, 2019.a 737. Politsei andmetel kasvab lähisuhtevägivalda kuritegude hulk, mis on murettekitav. Teisest küljest on tõusnud inimeste teadlikkus ja julgus teavitada/teatada. Lääne-Harju piirkonnagrupis alustas ohvriabi töötaja vastuvõttu Keila politseimajas, mis on valla elanikele asukoha poolest võrdlemisi sobiv. Samas võiks toimida see teenus ka Paldiski linnas. Vajalik on jätkuv ja järjepidev koostöö kohaliku omavalitsuse ja politsei vahel, et korraldada ja jagada sotsiaalmeedias/kodulehel teavituskampaaniaid.

TUGEVUSED

- Lääne-Harju piirkonnagrupis alustas ohvriabi töötaja vastuvõttu Keila politseimajas.
- Koostöö vallavalitsuse ja piirkonnapolitsei vahel on hea.

NÕRKUSED

- Lähisuhtevägivalda kuriteojuhtumid on tõusvas trendis.
- Palju esineb joobes juhtimisi ja muid liiklusrikkumisi.

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
1.1 Demograafiline olukord	2.5 Pigem hea	○ 2.1 Stabiilne
1.2 Rahvastiku tervise seisund	2.4 Pigem halb	○ 2.0 Stabiilne
1.3 Haavatavad sihtrühmad	2.3 Pigem halb	○ 1.7 Stabiilne
1.4 Tööturg	2.3 Pigem halb	○ 2.3 Stabiilne
1.5 Kuritegevus	2.0 Pigem halb	○ 1.5 Stabiilne
Keskmine:	2.3 Pigem halb	○ 1.9 Stabiilne

Kokkuvõte:

Elanike arv vallas on püsinud stabiilne. Valla elanikkond, nagu Eesti elanikkond üldiselt, vananeb. Loomulik iive on vallas stabiilselt negatiivne, 2018.a oli see -45, 2020.a -25. Ülalpeetavate määr suureneb igal aastal. 2018.a oli ülalpeetavate arv 54,6 ja 2019.a 55,8 iga 100 tööealise elaniku kohta. Rahvastikupüramiidi andmed näitavad, et lähima 10-20 aasta jooksul on tõusmas pensioniealiste osakaal. 2019.a seisuga on Lääne-Harju valla elanike seas suurem meeste osakaal laste ja tööealiste seas (kuni vanuseni 59), pärast 60. eluaastat hakkab tõusma naiste osakaal. Lapsi oli elanikkonnast 2020.a 21,8%, mis on Harju maakonna keskmisel tasemel, Eesti keskmisega võrreldes veidi kõrgem. Demograafiline tööturuseisund on alla ühe ja iga järgneva aastaga väikeses languses, 2018.a oli see 0,77 ja 2020.a 0,75. Valla sündide arv aastatel 2017-2020 on stabiilne. Sünnitajate keskmine vanus on kasvanud. Kui 2015.a olid Harju maakonnas sarnaselt ülejäänud Eestile sünnitajad peamiselt vanuses 25–29, siis viis aastat hiljem on sünnitajate keskmine vanus juba 30–34 aastat. Lääne-Harju vald paikneb Tallinna lähedal, toimib hea ühistranspordiühendus pealinnaga ja kinnisvara ning üürihinnad on Tallinnaga võrreldes tunduvalt soodsamad. Vallas on kaunis looduslähedane elukeskkond ja toimub järjepidev elukeskkonna parendamine (ehitatakse kergliiklusteid, luuakse virgestusalasid, mänguväljakuid). Valda tuleb juurde inimesi mujalt Eestist. Rändesaldo kasv oli 2019.a vaadeldava perioodi suurim (sisse - ja väljarände vahe 103 inimest). Seoses püsielanike valda elama asumisega täituvad alusharidusasutused. 2020.a valmis Laulasmaa kooli juurdeehitus, Keila-Joa alevikku ehitatakse uus lasteaed. Paldiskis on valminud uus keskväljak, mis muudab linna üldmuljet tuntavalt, Laulasmaale rajatakse ühisveevärki ja kanalisatsiooni. Tööturu poolelt on positiivne majanduslik aktiivsus. Lääne-Harju valla territooriumil on ettevõtete arv läbi aastate kasvavas trendis. Lääne-Harju vallas on keskmine brutotulu võrreldes Harjumaa keskmisega madalam.

TUGEVUSED

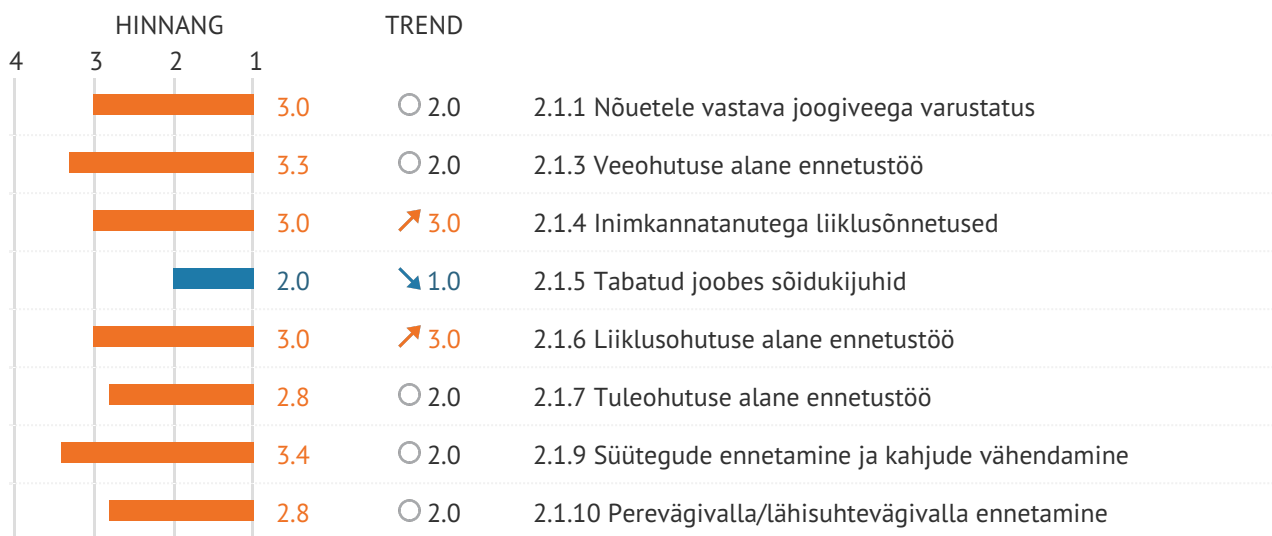
- Valla elanike arvu stabiilne kasv. Sisseränne noorte perede arvult.
- Laste osakaal rahvastikust võrreldes Eesti keskmisega on veidi kõrgem.
- Majanduslik aktiivsus, mikro- ja väikeettevõtete arv kasvutrendis.

NÕRKUSED

- Rahvastiku vananemine. Ülalpeetavate määra suurenemine.
- Kõrge suremus pahaloomulistes kasvajatess meeste seas.
- Vähenenud töövoimega isikute arvu kasv. Liikumispuude osakaalu ja osaliselt ka psüühikahäirete sagedus.

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused

2.1 Turvaline elukeskkond. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Lääne-Harju vallas on nõuetele vastavat joogivett tarvitavate inimeste osakaal jäänud viimasel kolmel aastal samale tasemele. Ametlikke supluskohti vallas ei ole. Seitsmes supluskohas võetakse regulaarselt veeproove. Ohuolukordi seoses veekvaliteedi ja taristuga ei ole teadaolevalt tekkinud. Suuri muutusi inimkannatanutega liiklusõnnetuste statistikas ei ole viimaste aastate lõikes olnud. Jalakäijate ja ratturite liiklemistingimused on paranenud. Liiklusalase ennetustöö tegevuseks kulunud aeg on viimastel aastatel olnud pigem stabiilne. Koolid käsitlevad aktiivselt liiklusalaseid teemasid koostöös Maanteeametiga. Joobes sõidukijuhtide arv ei ole oluliselt muutunud, see vajab tähelepanu. Eraldi õnnetusjuhtumite analüüsimist ja sellest tulenevat ennetustegevuste planeerimist ei toimu. Omavalitsuse territooriumil on kasutuseta hooneid, mitmed vallale kuuluvad kasutuseta hooned on kavas lammutada (osad neist on ka lammutatud). Enim on panustatud avaliku ruumi turvalisemaks muutmisel (nt tänavavalgustus, kaamerad). Üldised elanikkonna koolitused on pigem suunitlusega kriisisituatsioonides toimetulekuks. Levitatakse kriisisituatsioonis tegutsemise juhiseid koostöös Päästeameti ja teiste organisatsioonidega. Tuleohutusala ennetus- ja teavitustöö vajab tähelepanu. Peredele pakutakse erinevaid nõustamisteenuseid. Erinevate teenuste ja programmide võimalusi kasutatakse vastavalt tekkinud olukordadele, tegevusi on vaja teadlikumalt planeerida. Kuigi erinevate asutuste vaheline koostöö on hea, tuleb leida ressursse, et seda veelgi arendada ja leida koostöö võimalusi ohutuse valdkonnas.

TUGEVUSED

- Avaliku ruumi turvalisus on paranenud.
- Toimib koostöö erinevate organisatsioonidega turvalise keskkonna tagamiseks.
- Toimib ennetustöö ja pakutakse nõustamisteenuseid.

NÕRKUSED

- Eraldi õnnetusjuhtumite analüüsi ja sellest tulenevat ennetustegevuste planeerimist ei toimu.
- Tuleohutusala ennetus- ja teavitustöö vajab arendamist.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte

HINNANG		TREND		
4	3	2	1	
		2.4	↗ 3.0	2.2.1 Ühistranspordi korraldus
		2.8	↗ 3.0	2.2.2 Koolitranspordi korraldus
		2.3	↗ 3.0	2.2.3 Jalgsi ja jalgrattaga liikumine
		2.3	↗ 3.0	2.2.4 Avalike ruumide ligipääsetavus
		3.1	↗ 3.0	2.2.5 Korrastatud rohealad
		2.9	↗ 3.0	2.2.6 Mängu- ja spordiväljakud ja nende ohutus
		2.5	○ 2.0	2.2.7 Alkoholi tarvitamist mõjutavad tegurid
		2.6	○ 2.0	2.2.8 Toitumist mõjutavad tegurid
		3.0	↗ 3.0	2.2.9 Kehalist aktiivsust mõjutavad tegurid
		2.5	○ 2.0	2.2.10 Tubaka tarvitamist mõjutavad tegurid

Kokkuvõte:

Ühistranspordi kasutamist soodustab tasuta buss lastele ja pensionäridele ning sõidusoodustus Elroni rongides Lääne-Harju valla elanikele. Kasutajamugavuse seisukohast ei lähe kõige sobivamalt kokku erinevate ühistranspordi liikide sõidugraafikud. Liikumispuudega inimestele ja lapsevankritega liiklejatele on keerukas ligipääs bussidesse ja peatustesse. Koolibussi teenust korraldab vald enda hallatavatesse koolidesse, samas on õpilastel võimalik kasutada ka maakonnaliine (sõit on tasuta). Kõnni- ja jalgrattateede ning kergliiklusteede võrgustik planeeritakse transpordisüsteemi osana. Teid hooldatakse regulaarselt. Üldjuhul ei viida ellu tegevusi jalgsi ja jalgrattaga liiklemise populariseerimiseks (sh tööle, kooli käimine). Avaliku ruumi loomisel arvestatakse kohalikke olusid. Avaliku ruumi planeerimisel püütakse arvesse võtta erinevaid vajadusi liikumiseks ja juurdepääsuks, samas ei ole avalike ruumide ligipääsetavus kõikidele sihtrühmadele alati tagatud. Elanike (sh laste neid puudutavas osas) kaasamine planeerimisprotsessi (nii uued lahendused kui ka olemasoleva uuendamine) ei ole alati tavaks, siiski arvestatakse piirkondlike vajadustega. Lääne-Harju vallas on olemas sobilikke rohealasid (sh pargid, toidusalud, vabaõhu spordiväljakud, mänguplatsid jms) kõigile elanikkonna gruppidele. Rohealade loomisel on arvestatud kohalikke olusid ja sobivust piirkonda. Mängu ja spordiväljakud on regulaarselt hooldatud, rajatud on teatud mahus toetavat taristut (pingid, prügikastid). Valdavalt on mängu- ja spordiväljakud kaasaegsed, renoveeritud. Mängu- ja spordiväljakutel ei ole läbivalt (igal pool) arvestatud erinevate vajadustega. Kohaliku alkoholipoliitika põhimõtted ei ole kinnitatud. Müügikohtade arv ei ole toimunud olulisi muudatusi. Kohalik omavalitsus ei korralda testostlemist, ei ole otseselt seatud alkoholi müügipiiranguid avalikel üritustel. Järelevalvet kohalike tubakamüügi kohtade üle omavalitsus regulaarselt ei korralda, infosilte avalikku ruumi ei ole paigaldatud. Valla erinevates piirkondades on olemas toidukauplused, piirkondi teenindavad ka kaugemad kauplused (kullerteenus, toidukapp). Elanikel on võimalik toitu kasvatada eramute piirkondades oma aias; aiamaade kasutamine on osades kortermajade piirkondades pikaajaline traditsioon. Haridusasutustes on korraldatud toitlustamine vastavalt valdkondlikele soovitudele. Avalikel sündmustel ei ole seatud nõudeid pakutavale toiduvalikule. Valdonna arendamisel ei koguta erinevate sihtgruppide põhiselt laiapõhjalist tagasisidet.

TUGEVUSED

- Vallas on palju rohealasid.
- Mängu ja spordiväljakud on regulaarselt hooldatud, rajatud on toetavat taristut.

NÕRKUSED

- Valdonna arendamisel ei koguta erinevate sihtgruppide põhiselt laiapõhjalist tagasisidet
- Tervisliku eluviisi edendamiseks ei korraldata ülevallalisi populariseerivaid tegevusi (toit, liikumine)

jms).

2.3 Osalusvõimalused. Kokkuvõte

HINNANG		TREND			
4	3	2	1		
	[Bar chart showing score 3.0]		3.0	↗ 3.0	2.3.1 Kodanikuaktiivsus
	[Bar chart showing score 3.0]		3.0	↗ 3.0	2.3.2 Kohalike elanike kaasamise tava
	[Bar chart showing score 2.7]		2.7	↗ 3.0	2.3.3 Kohalik kultuurielu
	[Bar chart showing score 2.6]		2.6	↗ 3.0	2.3.4 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks
	[Bar chart showing score 3.0]		3.0	↗ 3.0	2.3.5 Noorsootöö kättesaadavus KOV-is
			1.0	○ 2.0	2.3.6 Organiseeritud osalusvõimalused noortele

Kokkuvõte:

Kohalike elanike teavitamine toimub valla veebilehe ja ajalehe kaudu, dokumendid on leiatavad dokumendiregistrist. Kogukondade teavitamiseks on loodud kogukonna e-posti list. Kodanikuühendused ja elanikud aga ka vallavalitsus jagab teavet ka piirkondlikes sotsiaalmeedia gruppides. Vallavalitsuse nõuandva komisjonina tegutseb kogukonnakomisjon. Olulisematel teemadel toimub õigusaktide eelnõude avalik konsultatsioon. Vallavalitsus on korraldanud valla erinevates piirkondades välitööpäevi, ümarlaudu ja kohtumisi asumite esindajatega. Kodanikeühendustel on võimalik oma tegevusteks taotleda toetust, toimub ühenduste nõustamine vastavalt pöördumistele. Kogukonnakomisjonil on oma eelarve tegevuste korraldamiseks. Kinnitatud on tunnustamise kord. Kohalike kultuuriasutuste külastatavus on rahuldav ja pigem kasvutrendis. Täheledata võib elanike aktiivsuse kasvu kohalike sündmuste korraldamisel. Korraldatakse erinevatele vanuse- ja ühiskonnagruppidele suunatud kultuurisündmusi, kuid alati ei jagune need võrdselt üle kogu valla. Kultuurisündmuste korraldamisel arvestatakse üldjuhul elanikkonna ostujõuga ning mitmed sündmused on kas tasuta või väikese tasu eest, seega elanikele kättesaadavad. Pakutakse huviharidust ja -tegevusi mitmekülgsetes valdkondades: muusika, kunst, loodus, sport, üldkultuur, psühholoogia, merehuviliste merering ja infotehnoloogia. Noortelaagreid korraldavad vallas erinevad MTÜ-d. KOV-is puudub noorte osaluskoogu ning maakondlikus noortekogus valla noori ei ole.

TUGEVUSED

- Olemas on erinevad teavituskanalid teabe jagamiseks.
- Välja on töötatud kodanikeühenduste toetamise kord.
- Olulisematel teemadel toimub õigusaktide eelnõude avalik konsultatsioon.

NÕRKUSED

- Puudub noorte osaluskoogu.
- Kultuurisündmused ei jagune võrdselt üle kogu valla.

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
2.1 Turvaline elukeskkond	2.9 Pigem hea	○ 2.1 Stabiilne
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	2.6 Pigem hea	↗ 2.7 Paranemas
2.3 Osalusvõimalused	2.5 Pigem hea	↗ 2.8 Paranemas
Keskmine:	2.7 Pigem hea	↗ 2.6 Paranemas

Kokkuvõte:

Avaliku ruumi loomisel arvestatakse kohalikke olusid. Avaliku ruumi planeerimisel püütakse arvesse võtta erinevaid vajadusi liikumiseks ja juurdepääsuks, samas ei ole ligipääsetavus kõikidele sihtrühmadele alati tagatud. Kõnni- ja jalgrattateede ning kergliiklusteede võrgustik planeeritakse transpordisüsteemi osana. Teid hooldatakse regulaarselt. Ühistranspordi kasutamist soodustab tasuta buss lastele ja pensionäridele ning sõidusoodustus Elroni rongides Lääne-Harju valla elanikele. Lääne-Harju vallas on olemas sobilikke rohealasid (sh pargid, toidusalud, vabaõhu spordiväljakud, mänguplatsid jms) kõigile elanikkonna gruppidele. Rohealade loomisel on arvestatud kohalikke olusid ja sobivust piirkonda. Mängu ja spordiväljakud on regulaarselt hooldatud, rajatud on teatud mahus toetavat taristut (pingid, prügikastid). Valdavalt on mängu- ja spordiväljakud kaasaegsed ja renoveeritud.

Valdkonna arendamisel ei koguta erinevate sihtgruppide põhiselt laiapõhjalist tagasisidet. Kohalike elanike teavitamine toimub valla veebilehe ja ajalehe kaudu, dokumendid on leitavad dokumendiregistrist. Kogukondade teavitamiseks on loodud kogukonna e-posti list. Vallavalitsuse nõuandva komisjonina tegutseb kogukonnakomisjon. Olulisematel teemadel toimub õigusaktide eelnõude avalik konsultatsioon. Kodanikeühendustel on võimalik oma tegevusteks taotleda toetust, toimub ühenduste nõustamine vastavalt pöördumistele. Kohalike kultuuriasutuste külastatavus on rahuldav ja pigem kasvutrendis. Täheledata võib elanike aktiivsuse kasvu kohalike sündmuste korraldamisel. On olemas erinevatele vanuse- ja ühiskonnagruppidele suunatud kultuurisündmusi, kuid alati ei jagune need võrdselt üle kogu valla. Pakutakse huviharidust ja huvitegevusi mitmetes valdkondades. KOV-s puudub noorte osaluskogu ning maakondlikus noortekogus valla noori ei ole.

TUGEVUSED

- Avaliku ruumi loomisel arvestatakse kohalikke olusid.
- On olemas rohealasid, mängu- ja spordiväljakud.
- Olulisematel teemadel toimub õigusaktide eelnõude avalik konsultatsioon.

NÕRKUSED

- Valdkonna arendamisel ei koguta erinevate sihtgruppide põhiselt laiapõhjalist tagasisidet.
- Noorte kaasamine on vähene.
- Kodanikeühenduste nõustamine ei ole süsteemne (pöördumiste põhine).

3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Esmatasandi tervishoiuteenused on valla elanikele kättesaadavad. Vähekindlustatutele on tervishoiuteenused võimaldatud. Perearsti ruumide kommunaalkulud tasutakse KOVi poolt ja need on arstide käsutuses 0 rendiga. Eriarstiabi kasutamine Tallinnas on tagatud ühistranspordiga või sotsiaaltranspordiga. Palju kasutatakse Keila ja Tallinna perearstiteenust, kui see on tööl käijatele sobivam. Pereteenuseid ja rehabilitatsiooniteenuseid vallas ei pakuta, lähimad asumid on Keila, Haapsalu ja Tallinn, kuhu elanikud teenusele pöörduda saavad. Nõustamisteenuste (sh hariduse tugiteenuste) kättesaadavus vallas on olnud ebahühtlane. 2020/2021 õppeaasta algusest toimivad hariduse tugiteenused neljas tugipesas: Vasalemma-Rummu, Risti-Padise, Laulasmaa ja Paldiski. Eripedagoogiline, psühholoogiline, sotsiaalpedagoogiline ja venekeelne logopeediline teenus on lasteaedades ja koolides kohapeal tagatud. Eestikeelsele logopeedilisele teenusele saab lapsevanem koos lapsega pöörduda vallavalitsuse lepingupartnerite poole. Logopeedide vähesus on probleem. Paldiskis on puudu eripedagoogidest.

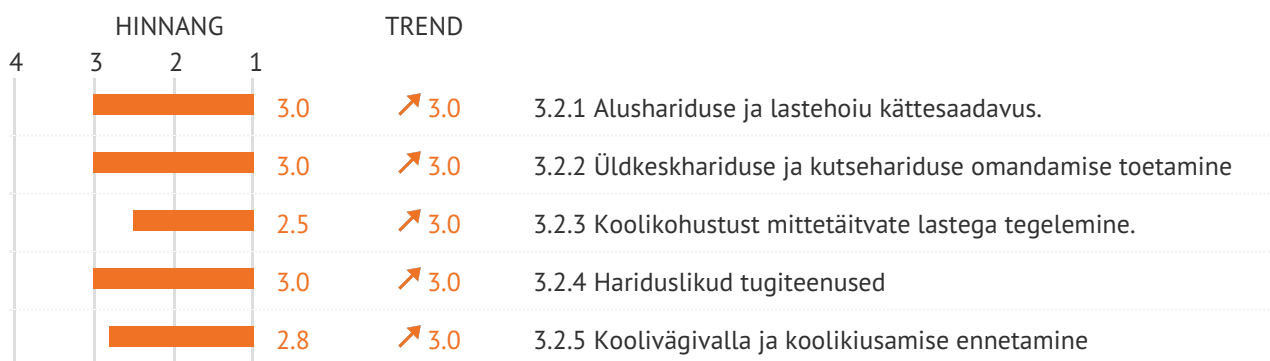
TUGEVUSED

- Perearsti -ja hambaarsti teenused on elanikele kättesaadavad.
- Koolitervishoiu teenus on kooliõe vastuvõtuga tagatud vähemalt 1 x nädalas kõikides koolides.
- Hariduse tugiteenused on tagatud koolides ja lasteaedades kohapeal või valla lepingupartnerite juures tasuta teenusena.

NÕRKUSED

- Harju-Risti, Padise ja Vasalemma piirkonnas puuduvad apteegid.
- Eriarsti teenus valla territooriumil puudub.
- Nõustamisteenuseid peredele ja rehabilitatsiooniteenuseid valla haldusterritooriumil ei pakuta.

3.2 Haridusega seotud teenused. Kokkuvõte

*Kokkuvõte:*LH valla hariduse arengukava raport

Haridusteenuste olukord on kaardistatud ja analüüsitud ning parendustegevused kirjeldatud. Töös on suurte süsteemide elluviimine Lääne-Harju valla ühises haridusruumis - tugipesad, juhtide, õppejuhtide ja õpetajate ning tugispetsialistide õpikogukondade moodustamine. Vallas on kasutusele võetud 2020.a infosüsteem ARNO, mis annab reaalajas ülevaate alus- ja üldhariduse teenuse kättesaadavusest. Vallas töötavad meeskonnana (kokku 4) alushariduse, üldhariduse, huvihariduse ning teenuste arendamise ja innovatsiooni nõunikud, kes tegelevad valdkondadega sisuliselt ning koolide ja lasteaedade meeskondade toetamise põhimõttel. Tugipesade süsteemi arendamine tagab vajaduspõhised tugiteenused hariduslike erivajadustega õpilastele ja arengulise erivajadusega lastele üle kogu valla. Valmisolek märkamiseks, hindamiseks ja sekkumiseks toevajadusega lastele on tõusuteel. Kaasava hariduse rakendamise kokkulepped vajavad kirjeldamist igal tasandil ning meeskondlik lähenemine vajab kokkuharjutamist. Õpetajate süsteemne täiendkoolitamine nüüdisaegse õpikäsituse rakendamiseks nii lasteaia kui koolis vajab arendamist. Kvalifitseeritud õpetajate leidmine nii lasteaia kui koolis on probleemiks. Õpetajate puudulik riigikeele oskus venekeelsetes haridusasutustes takistab osalust täiendõppes. Lasteaia kohta on puudu Laulasmaa ja Vasalemma piirkonnas, teistes lasteaedades kohti jätkub. Vallas on üks lapsehoiuteenuse pakkuja. Kui lasteaia käib ühest perest 2 last, siis on lasteaiamaksu soodustus 50% ja alates 3. lapsest 100%. Majanduslikes raskustes peredel on võimalus pöörduda sotsiaalosakonna poole toetuse saamiseks. Iga juhtumit vaadatakse eraldi. Soodustused kehtivad valla sissekirjutusega peredele. Uus, 4 rühmaga Keila-Joa lasteaed, mis leevendab järjekordi Laulasmaa piirkonnas, on projekteeritud ja ehitus algab 2021.a sügisel. Kahes lasteaia - Rummul ja Paldiskis - tegutsevad keelekümbelrühmad. Kolmes lasteaia - Leholas, Kloogal ja Padisel on moodustatud sobitusrühmad arenguliste erivajadustega lastele.

TUGEVUSED

- Haridusteenuste andmehalduse digitaliseerimine.
- Kõigis koolide- ja lasteaedade uuendatud arengukavades 2021-2025 on üks neljast peamisest arengusuunast iga õppija toetamine.
- Lääne-Harju tugipesade töösse rakendamine võimaldab pakkuda vajaduspõhiseid tugiteenuseid kõikides koolides ja lasteaedades.

NÕRKUSED

- Kvalifitseeritud spetsialistide (logopeed, eripedagoog) vähesuse tõttu tööjõuturul on teenusepakkumine raskendatud või erasektorist sisseostetava teenusena vallale kulukas.
- Õpetajate ja lasteaiaõpetajate nõrk ettevalmistus ja valmisolek haridusliku erivajadusega õpilaste ja arengulise erivajadusega laste õpetamisel.
- Õpetajate puudulik riigikeele oskus venekeelsetes haridusasutustes vähendab nende enesetäiendamise võimalusi ning takistab ühises valla haridusruumis tegutsemist.

3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused	2.6 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
3.2 Haridusega seotud teenused	2.9 Pigem hea	↗ 3.0 Paranemas
Keskmine:	2.7 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas

Kokkuvõte:

Esmatasandi tervishoiuteenused on valla elanikele kättesaadavad. Vähekindlustatutele on tervishoiuteenused võimaldatud. Eriarstiabile juurdepääsu võimalused on tagatud ühistranspordiga või sotsiaaltranspordiga. Hambaarstiteenused nii täiskasvanutele kui lastele on esindatud, kuid ei ole kättesaadavad kõikides asumites. Venekeelsed vaimse tervise teenused on kättesaadavad Tallinnas ja Keilas. Psühholoogiline individuaalnõustamine osas tehakse koostööd erinevate teenusepakkujatega. Kohapeal täiskasvanutele teenust ei pakuta. Piirkonna inimesi teenindavad MTÜ Toetus, OÜ Famitre, Keila Teraapiakeskus OÜ, EELK Perekeskus. Teenusele on võimalik pöörduda iseseisvalt või suunamisega sotsiaaltöötaja poolt. Hariduse tugiteenuste olukord on paranenud. Valla koolides ja lasteaedades töötab kokku 28 tugispetsialisti. Puudu on logopeede, kuid teenus on kättesaadav Keilas valla lepingupartnerite juures, kuhu lapsevanem saab lapsega pöörduda ning see on talle tasuta. Venekeelsete logopeedidega on teenusevajadus kaetud. Koolides ja lasteaedades on kolm korda päevas tasuta toitlustamine. Toit valmistatakse kohapeal ning pakutakse tervislikku toitu. Koolid ja lasteaiad on liitunud Tervist Edendavate Koolide ja Lasteaedade programmiga, suureneb Liikuma Kutsuva Kooli programmiga liitujate arv.

TUGEVUSED

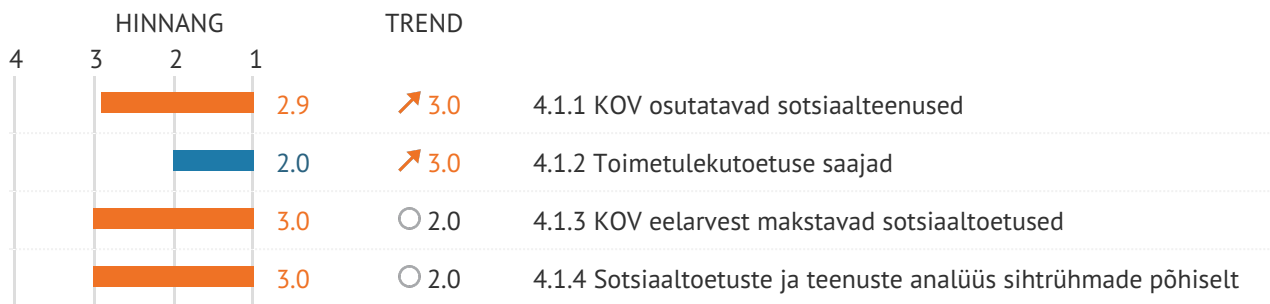
- Esmatasandi tervishoiuteenused on kättesaadavad. Vähekindlustatutele on tervishoiuteenused võimaldatud. Hambaarstiteenused nii täiskasvanutele kui lastele on esindatud.
- Kõikides koolides töötab vähemalt kord nädalas kooliõde.
- Hariduse tugiteenuste kättesaadavus on märkimisväärselt paranenud.

NÕRKUSED

- Eriarstide teenus vallas puudub.
- Perenõustamise ning vaimse tervise toetamise teenuseid valla territooriumil ei pakuta.
- Vallas puudub ametnik, kes tegeleb terviseedendusega ja tervishoiuteenuste kättesaadavuse küsimustega.

4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Enamõutavad ja kohustuslikud teenused on elanikele tagatud. Arendamist vajavad teenusemahud (koduteenus) ja üks-ühele osutatavad teenused (tugiisikuteenus). Puudu on teenusepakkujatest. Rahuldatud toimetulekutoetuste avalduste arv on seitsme viimase aasta jooksul stabiilselt kahanemas ehk langustrendi võib märgata juhtumite seas, kus toetusega tagatakse perekonna toimetulekupiir. Samuti on kahanenud viimase kolme aasta jooksul toetust saanud leibkondade arv. Ühtlane on püsinud perekondade hulk, kes saavad toetust aasta läbi ehk 12 kuud. Märkimisväärne osakaal toetuseaajatest on pikaajalised töötud. Kohalik omavalitsus on isikuid nõustanud, suunanud toetavale teenusele (sõltuvusravi), teinud koostööd Töötukassaga.

Üleriigilises võrdluses KOVide seas oleme 2020.a toimetulekutoetust saanud inimeste arvult neljandal kohal (~3,9% Lääne-Harju valla elanikkonnast). Olukord vajab täpsemat kaardistamist ja vajadusel lisameetmete rakendamist. Probleemkohaks on riiklikult kehtestatud toimetulekupiir, mis realselt ei kata perekonna minimaalseid kulutusi. Samuti on valukohaks teatud kululiigid, mida ei võeta arvesse toetuse määramisel (nt. eluasemelaen ja minimaalsed sidekulud). KOV lähtub põhimõttest, et tähelepanu tuleb pöörduda toetustele, mis on seotud abivajadusega. Oluline on pakkuda abi olukordades, mis tekitavad abivajajale reaalseid kulutusi, kuid samas hinnatakse inimese abivajadust terviklikult ehk eluvaldkondade põhisel.

TUGEVUSED

- Sotsiaaltoetuste ja -teenuste mitmekesisus.
- Võrgustiku hea koostöö menetlusprotsessides.
- Toimetulekutoetuste saajate arvu vähenemine.

NÕRKUSED

- Ennetuseesmärgiga tegevuste vähesus.
- Omastehooldajate suur koormus.
- Kõigi teenuste pakkumine ei toimu KOVi haldusterritooriumil (ostetakse teenust mujalt).

4.2 Abivajavate lastega tegelemine. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Igapäevaselt tegeldakse juhtumitega, mis on vältimatud ehk kus juba vajatakse sekkumist. Tänu arenenud võrgustikutööle on hädaohus lapse märkamine ja abistamine liikunud varajasemaks. Teenuse kättesaadavus on problemaatiline turvakoduteenus, asendushooldusteenuse asendus- ja perekodus, eriti erivajadusega laste puhul. Vajadus on (pere-) tugiisikute süsteemi arendamiseks - teenusmahu suurendamine, koolitamine ja vääriline tasustamine. Olemasoleva teenuse kvaliteet on rahuldav, kuid teenuse maht peaks olema enamiku isikute puhul suurem. Lasteaegades, kus on tavarühmad, võimaldatakse vajadusel tugiisikut lapse õpingutes ja tegevustes osalemise võimaluste parandamiseks. Arendusrühma võimekust liitpuudega lastele, kus paralleelselt on kohapeal tagatud ka näiteks REH- teenused, valla ei ole. Lasteaiad on haaratud tugipesade süsteemi ning tugispetsialistide (psühholoog, eripedagoogi, sotsiaalpedagoogi) teenused on tagatud kohapeal. Eestikeelse logopeedi teenust pakutakse valla lepingupartnerite juures Keilas ja see on lapsele tasuta.

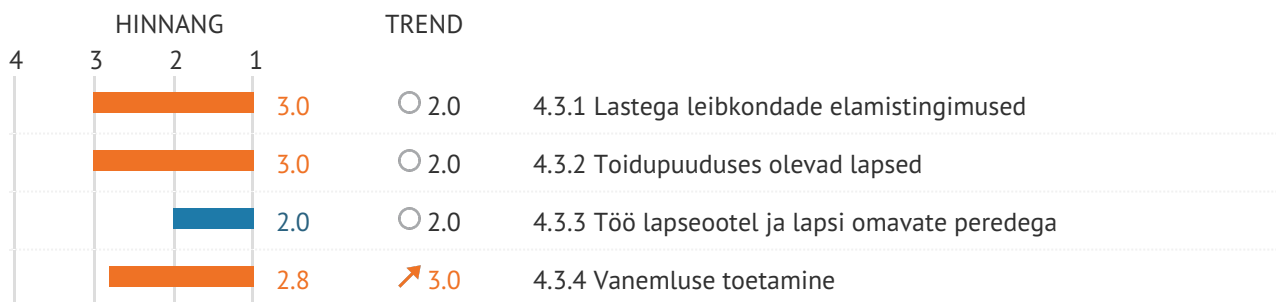
TUGEVUSED

- Teenuste pidev arendamine ja laienemine.
- Toimiv võrgustikutöö.
- Tugiteenuseid arengulise erivajadusega lastele pakutakse lasteasutuse juures.

NÕRKUSED

- Kodulähedaste teenuste (REH-teenus) kättesaadavus ei ole piisav.
- Vähene ennetustöö-spetsialistide ja ressursside puudus.
- Erivajadustega laste osakaalu tõus.

4.3 Perede toetamine. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Ülevaade lastekaitsetöötajate vaateväljas olevate leibkondade elamistingimuste osas on olemas. Munitsipaalpindade osas on tehtud vastav kaardistus. KOVi poolt on tagatud vältimatud parendus- ja remonditööd. 2020.a loodi Lääne-Harju Valla Tugikeskus, kus saab pakkuda eluruumiteenust ka lastega perekondadele ning kus on tagatud elamisväärsed tingimused. Lastekaitsetöötajate kaasabil on lasterikkad pered taotlenud vastavat toetust Kredexilt. Toetuse eesmärk on parandada perede elamistingimusi. Valla koolides tagatakse kõigi õpilaste tasuta toitlustamine ja kõik lasteaedades käivad lapsed on vabastatud toitlustamistasust. Toimub aastatepikkune koostöö MTÜ-ga Lääne-Harju Lasterikkad, kelle kaudu tagatakse igakuised toidupakid 40 perele. Vajadusel toimub ka abistamine ühekordselt. Paldiski piirkonnas toimub koostöö MTÜ-ga Abivajaja, kelle kaudu pakutakse toitlustamisteenust igapäevaselt. Vajadus on teenusega laiendada ka teistesse valla piirkondadesse. Vajalik on ennetustöö osana võimaldada vanemluskoolitusi kõigile soovijatele ning tuua koolitused peredele lähemale.

TUGEVUSED

- Tasuta toitlustamise võimaldamine lasteasutustes.
- Lääne-Harju Valla Tugikeskuse loomine ja eluruumiteenuse kvaliteedi tõstmine.
- Lastega leibkondade lisandumine.

NÕRKUSED

- Vähene ennetustöö.
- Vähene koolituste ja tugigruppide olemasolu.
- Perede vähene motiveeritus.

4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused	2.7 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas
4.2 Abivajavate lastega tegelemine	2.6 Pigem hea	○ 2.2 Stabiilne
4.3 Perede toetamine	2.7 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne
Keskmine:	2.7 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne

Kokkuvõte:

Enamõutavad ja kohustuslikud teenused ja toetused on kõigile tagatud. Rahuldatud avalduste arv on seitsme viimase aasta jooksul stabiilselt kahanemas ehk langustrendi võib märgata juhtumite seas, kus toetusega tagatakse perekonna toimetulekupiir. Vajalik on arendada ja mitmekesistada teenuseid, mis on suunatud lastele ja lastega perekondadele: vanemluse toetamine ja perekoolid. Lastekaitsejuhtumite arv on kasvutrendis. Kahe viimase aastaga on toimunud kahekordne tõus. Samuti on tõusnud laste eraldamise vajadus (k.a. ajutiselt). Teenuse kättesaadavus on problemaatiline turvakoduteenuse, asendushoolduteenuse asendus- ja perekodus, eriti erivajadusega laste puhul. Kohti pole piisavalt, asutused on eraomandis ja võivad endale potentsiaalseid kliente valida. Vajadus oleks (pere-) tugiisikute süsteemi arendamise järgi - teenusmahu suurendamine, koolitamine ja vääriline tasustamine. Suur on tugiisikuteenuse ja logopeediteenuse nõudlus ja kasutus.

TUGEVUSED

- Lastega perekondade kasv.
- Toimiv koostöövõrgustik.
- Hariduse tugiteenused on tagatud HEV õpilastele ja arengulise erivajadusega lastele koolides ja lasteaedades või valla lepingupartnerite juures.

NÕRKUSED

- Piirkonnas on puudus teenusepakkujatest.
- Töötuse kasv toob kaasa abivajaduse suurenemise.
- Pere- ja tugiisikute süsteem vajab arendamist.

osalemine on aidanud kaasa tervikpildi loomisele sotsiaal- ja haridusteenusest vallas, demograafilistest ja rahvatervise andmetest ning keskkonnatingimustest. Positiivne on, et võrreldes 2017.a on struktuuris poole rohkem lastekaitse spetsialisti ametikohti (4). 2021.a jaanuarikuus oli lastekaitsevaldkonnas töös 280 aktiivset juhtumi- või lihtmenetlust. Haridusasutuste võrk on eripalgeline ja killustunud. Väikseim lasteaed on 38 lapsega ja väikseim kool 71 õpilasega. Õpetajate kvalifikatsioon vajab täiendamist, eriti alushariduses. 2020-2021 õppeaastal töösse rakendunud tugipesad valla neljas piirkonnas kus töötab kokku 28 tugispetsialisti, on parandanud vallas tugiteenuste kättesaadavust. Logopeedilisele teenusele saavad lapsevanemad minna Keilasse ja teenus tasutakse valla poolt. Vald on noorsootööle pööranud suurt tähelepanu. Noorsootöötajaid on lisandunud ja noortetoad on koondatud Lääne-Harju Huvikeskuse alla. Huvikeskuse uksed on avatud kõikidele noortele vanuses 7-26. Noortetube külastavad peamiselt noored vanuses 7-19 ja tegevustes osalevad noored peamiselt vanuses 7-13. Vallas puudub tervisemeeskond ning ametnik, kelle ülesandeks on valdkonna arendamine.

Arenguvajadused. Lääne-Harju vald vajab tervise- ja/või heaolumeeskonda/-nõukogu, kes valdkondade üleselt seisab selle eest, et igas valdkonnas tehakse otsuseid ja tegevusi, arvestades tervisedenduse/turvalisuse/heaolu printsiipi. Lastekaitsevaldkond vajab lisaametikohti. See aitab suuremat tähelepanu pöörata ennetustegevusele ning hajutab olemasolevate ametnike koormust. Kooli- ja lasteaia võrk vajab korrastamist ning juhtimise reformimist. Õpetajate ja lasteaia- õpetajate kvalifikatsioon vajab tõstmist. Noorsootöötajat ja noorsootööksoobilikke ruume ja tingimusi vajab Laulasmaa piirkond. Vajalik on mobiilne noorsootöötaja, kes saaks korraldada noorsootööd kohtades, kus puuduvad noortetoad, näiteks külastada Risti ja Lehola koole ning vajadusel asendada noortetubades noorsootöötajaid. Vanusegrupp 20-26 noorte jaoks tuleb korraldada eraldi tegevusi, mis pakuksid nendele huvi, näiteks spordivõistlused, kokkutulekud, maailmakohvikud jne.

TUGEVUSED

- Tervikpilt sotsiaal- ja haridusteenusest haavatavatele sihtgruppidele, valla demograafilistest ja rahvatervise andmetest ning keskkonnatingimustest on loodud.
- Vallavalitsuses töötavad kvalifitseeritud spetsialistid, kes soovivad panustada tervise- ja heaolualdkonda.
- Hariduse tugiteenuste kättesaadavus on paranenud.

NÕRKUSED

- Puudub valla tervisenõukogu, kes järjepidevalt pöörab tähelepanu ja arvestaks tervise- ja heaoluprintsiipi igas tegevusvaldkonnas.
- Lastekaitse valdkonna ennetustegevused vajavad lisaressursi.
- Puudub mobiilne noorsootöö.

5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine	3.0 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks	2.7 Pigem hea	○ 2.2 Stabiilne
Keskmine:	2.8 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne

Kokkuvõte:

Omavalitsuse ülesandeks on korraldada sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, ruumilist planeerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ja linnatänavate korrashoidu. Lääne-Harju vallas need teenused toimivad ja omavalitsusel on nendeks piisavalt ressursse.

TUGEVUSED

- Konkurents naaberomavalitsustega aitab kaasa teenuste arendamisele
- Tulubaas on aastast-aastasse suurenenud. Iiv on küll negatiivne, kuid sisserränne on positiivne just noorte perede arvelt.
- Motiveeritud ja kvalifitseeritud ametnikud.

NÕRKUSED

- Vallas on piirkondi, mis on oma arengus maha jäänud ning palju ressursi kulub sellele, et neid kaasa aidata ja viia teistega ühtsele tasemele.
- Heaolu ja tervisedenduse valdkonnale ei ole veel jõutud piisavat tähelepanu pöörata.

Koondhinnang olukorrale

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
1.1 Demograafiline olukord	2.5 Pigem hea	○ 2.1 Stabiilne
1.2 Rahvastiku tervise seisund	2.4 Pigem halb	○ 2.0 Stabiilne
1.3 Haavatavad sihtrühmad	2.3 Pigem halb	○ 1.7 Stabiilne
1.4 Tööturg	2.3 Pigem halb	○ 2.3 Stabiilne
1.5 Kuritegevus	2.0 Pigem halb	○ 1.5 Stabiilne
Keskmine:	2.3 Pigem halb	○ 1.9 Stabiilne

Kokkuvõte:

Elanike arv vallas on püsinud stabiilne. Valla elanikkond, nagu Eesti elanikkond üldiselt, vananeb. Loomulik iive on vallas stabiilselt negatiivne, 2018.a oli see -45, 2020.a -25. Ülalpeetavate määr suureneb igal aastal. 2018.a oli ülalpeetavate arv 54,6 ja 2019.a 55,8 iga 100 tööealise elaniku kohta. Rahvastikupüramiidi andmed näitavad, et lähima 10-20 aasta jooksul on tõusmas pensioniealiste osakaal. 2019.a seisuga on Lääne-Harju valla elanike seas suurem meeste osakaal laste ja tööealiste seas (kuni vanuseni 59), pärast 60. eluaastat hakkab tõusma naiste osakaal. Lapsi oli elanikkonnast 2020.a 21,8%, mis on Harju maakonna keskmisel tasemel, Eesti keskmisega võrreldes veidi kõrgem. Demograafiline töötururindeks on alla ühe ja iga järgneva aastaga väikeses languses, 2018.a oli see 0,77 ja 2020.a 0,75. Valla sündide arv aastatel 2017-2020 on stabiilne. Sünnitajate keskmine vanus on kasvanud. Kui 2015.a olid Harju maakonnas sarnaselt ülejäänud Eestile sünnitajad peamiselt vanuses 25–29, siis viis aastat hiljem on sünnitajate keskmine vanus juba 30–34 aastat. Lääne-Harju vald paikneb Tallinna lähedal, toimib hea ühistranspordiühendus pealinnaga ja kinnisvara ning üürihinnad on Tallinnaga võrreldes tunduvalt soodsamad. Vallas on kaunis looduslähedane elukeskkond ja toimub järjepidev elukeskkonna parendamine (ehitatakse kergliiklusteid, luuakse virgestusalasid, mänguväljakuid). Valda tuleb juurde inimesi mujalt Eestist. Rändesaldo kasv oli 2019.a vaadeldava perioodi suurim (sisse - ja väljarände vahe 103 inimest). Seoses püsielanike valda elama asumisega täituvad alusharidusasutused. 2020.a valmis Laulasmaa kooli juurdeehitus, Keila-Joa alevikku ehitatakse uus lasteaed. Paldiskis on valminud uus keskväljak, mis muudab linna üldmuljet tuntuvalt, Laulasmaale rajatakse ühisveevärki ja kanalisatsiooni. Tööturu poolelt on positiivne majanduslik aktiivsus. Lääne-Harju valla territooriumil on ettevõtete arv läbi aastate kasvavas trendis. Lääne-Harju vallas on keskmine brutotulu võrreldes Harjumaa keskmisega madalam.

TUGEVUSED

- Valla elanike arvu stabiilne kasv. Sisseränne noorte perede arvelt.
- Laste osakaal rahvastikust võrreldes Eesti keskmisega on veidi kõrgem.
- Majanduslik aktiivsus, mikro- ja väikeettevõtete arv kasvutrendis.

NÕRKUSED

- Rahvastiku vananemine. Ülalpeetavate määr suurenemine.
- Kõrge suremus pahaloomulistes kasvajatesses meeste seas.
- Vähenenud töövõimega isikute arvu kasv. Liikumispuude osakaalu ja osaliselt ka psüühikahäirete sagedus.

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
2.1 Turvaline elukeskkond	2.9 Pigem hea	○ 2.1 Stabiilne
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	2.6 Pigem hea	↗ 2.7 Paranemas
2.3 Osalusvõimalused	2.5 Pigem hea	↗ 2.8 Paranemas
Keskmine:	2.7 Pigem hea	↗ 2.6 Paranemas

Kokkuvõte:

Avaliku ruumi loomisel arvestatakse kohalikke olusid. Avaliku ruumi planeerimisel püütakse arvesse võtta erinevaid vajadusi liikumiseks ja juurdepääsuks, samas ei ole ligipääsetavus kõikidele sihtrühmadele alati tagatud. Kõnni- ja jalgrattateede ning kergliiklusteede võrgustik planeeritakse transpordisüsteemi osana. Teid hooldatakse regulaarselt. Ühistranspordi kasutamist soodustab tasuta buss lastele ja pensionäridele ning sõidusoodustus Elroni rongides Lääne-Harju valla elanikele. Lääne-Harju vallas on olemas sobilikke rohealasid (sh pargid, toidusalud, vabaõhu spordiväljakud, mänguplatsid jms) kõigile elanikkonna gruppidele. Rohealade loomisel on arvestatud kohalikke olusid ja sobivust piirkonda. Mängu ja spordiväljakud on regulaarselt hooldatud, rajatud on teatud mahus toetavat taristut (pingid, prügikastid). Valdavalt on mängu- ja spordiväljakud kaasaegsed ja renoveeritud.

Valdkonna arendamisel ei koguta erinevate sihtgruppide põhiselt laiapõhjalist tagasisidet. Kohalike elanike teavitamine toimub valla veebilehe ja ajalehe kaudu, dokumendid on leitavad dokumendiregistrist. Kogukondade teavitamiseks on loodud kogukonna e-posti list. Vallavalitsuse nõuandva komisjonina tegutseb kogukonnakomisjon. Olulisematel teemadel toimub õigusaktide eelnõude avalik konsultatsioon. Kodanikeühendustel on võimalik oma tegevusteks taotleda toetust, toimub ühenduste nõustamine vastavalt pöördumistele. Kohalike kultuuriasutuste külastatavus on rahuldav ja pigem kasvutrendis. Täheldada võib elanike aktiivsuse kasvu kohalike sündmuste korraldamisel. On olemas erinevatele vanuse- ja ühiskonnagruppidele suunatud kultuurisündmusi, kuid alati ei jagune need võrdselt üle kogu valla. Pakutakse huviharidust ja huvitegevusi mitmetes valdkondades. KOV-s puudub noorte osaluskogu ning maakondlikus noortekogus valla noori ei ole.

TUGEVUSED

- Avaliku ruumi loomisel arvestatakse kohalikke olusid.
- On olemas rohealasid, mängu- ja spordiväljakud.
- Olulisematel teemadel toimub õigusaktide eelnõude avalik konsultatsioon.

NÕRKUSED

- Valdkonna arendamisel ei koguta erinevate sihtgruppide põhiselt laiapõhjalist tagasisidet.
- Noorte kaasamine on vähene.
- Kodanikeühenduste nõustamine ei ole süsteemne (pöördumiste põhine).

3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused	2.6 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
3.2 Haridusega seotud teenused	2.9 Pigem hea	↗ 3.0 Paranemas
Keskmine:	2.7 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas

Kokkuvõte:

Esmatasandi tervishoiuteenused on valla elanikele kättesaadavad. Vähekindlustatutele on tervishoiuteenused võimaldatud. Eriarstiabile juurdepääsu võimalused on tagatud ühistranspordiga või sotsiaaltranspordiga. Hambaarstiteenused nii täiskasvanutele kui lastele on esindatud, kuid ei ole kättesaadavad kõikides asumites. Venekeelsed vaimse tervise teenused on kättesaadavad Tallinnas ja Keilas. Psühholoogiline individuaalnõustamine osas tehakse koostööd erinevate teenusepakkujatega. Kohapeal täiskasvanutele teenust ei pakuta. Piirkonna inimesi teenindavad MTÜ Toetus, OÜ Famitre, Keila Teraapiakeskus OÜ, EELK Perekeskus. Teenusele on võimalik pöörduda iseseisvalt või suunamisega sotsiaaltöötaja poolt. Hariduse tugiteenuste olukord on paranenud. Valla koolides ja lasteaedades töötab kokku 28 tugispetsialisti. Puudu on logopeede, kuid teenus on kättesaadav Keilas valla lepingupartnerite juures, kuhu lapsevanem saab lapsega pöörduda ning see on talle tasuta. Venekeelsete logopeedidega on teenusevajadus kaetud. Koolides ja lasteaedades on kolm korda päevas tasuta toitlustamine. Toit valmistatakse kohapeal ning pakutakse tervislikku toitu. Koolid ja lasteaiad on liitunud Tervist Edendavate Koolide ja Lasteaedade programmiga, suureneb Liikuma Kutsuva Kooli programmiga liitujate arv.

TUGEVUSED

- Esmatasandi tervishoiuteenused on kättesaadavad. Vähekindlustatutele on tervishoiuteenused võimaldatud. Hambaarstiteenused nii täiskasvanutele kui lastele on esindatud.
- Kõikides koolides töötab vähemalt kord nädalas kooliõde.
- Hariduse tugiteenuste kättesaadavus on märkimisväärselt paranenud.

NÕRKUSED

- Eriarstide teenus vallas puudub.
- Perenõustamise ning vaimse tervise toetamise teenuseid valla territooriumil ei pakuta.
- Vallas puudub ametnik, kes tegeleb terviseedendusega ja tervishoiuteenuste kättesaadavuse küsimustega.

4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused	2.7 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas
4.2 Abivajavate lastega tegelemine	2.6 Pigem hea	○ 2.2 Stabiilne
4.3 Perede toetamine	2.7 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne
Keskmine:	2.7 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne

Kokkuvõte:

Enamõutavad ja kohustuslikud teenused ja toetused on kõigile tagatud. Rahuldatud avalduste arv on seitsme viimase aasta jooksul stabiilselt kahanemas ehk langustrendi võib märgata juhtumite seas, kus toetusega tagatakse perekonna toimetulekupiir. Vajalik on arendada ja mitmekesistada teenuseid, mis on suunatud lastele ja lastega perekondadele: vanemluse toetamine ja perekoolid. Lastekaitsejuhtumite arv on kasvutrendis. Kahe viimase aastaga on toimunud kahekordne tõus. Samuti on tõusnud laste eraldamise vajadus (k.a. ajutiselt). Teenuse kättesaadavus on problemaatiline turvakoduteenuse, asendushoolduteenuse asendus- ja perekodus, eriti erivajadusega laste puhul. Kohti pole piisavalt, asutused on eraomandis ja võivad endale potentsiaalseid kliente valida. Vajadus oleks (pere-) tugiisikute süsteemi arendamise järgi - teenusmahu suurendamine, koolitamine ja vääriline tasustamine. Suur on tugiisikuteenuse ja logopeediteenuse nõudlus ja kasutus.

TUGEVUSED

- Lastega perekondade kasv.
- Toimiv koostöövõrgustik.
- Hariduse tugiteenused on tagatud HEV õpilastele ja arengulise erivajadusega lastele koolides ja lasteaedades või valla lepingupartnerite juures.

NÕRKUSED

- Piirkonnas on puudus teenusepakkujatest.
- Töötuse kasv toob kaasa abivajaduse suurenemise.
- Pere- ja tugiisikute süsteem vajab arendamist.

5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine	3.0 Pigem hea	↗ 2.5 Paranevas
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks	2.7 Pigem hea	○ 2.2 Stabiilne
Keskmine:	2.8 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne

Kokkuvõte:

Omavalitsuse ülesandeks on korraldada sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, ruumilist planeerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ja linnatänavate korrashoidu. Lääne-Harju vallas need teenused toimivad ja omavalitsusel on nendeks piisavalt ressursse.

TUGEVUSED

- Konkurents naaberomavalitsustega aitab kaasa teenuste arendamisele
- Tulubaas on aastast-aastasse suurenenud. Ise on küll negatiivne, kuid sissekäik on positiivne just noorte perede arvult.
- Motiveeritud ja kvalifitseeritud ametnikud.

NÕRKUSED

- Vallas on piirkondi, mis on oma arengus maha jäänud ning palju ressursi kulub sellele, et neid kaasa aidata ja viia teistega ühtsele tasemele.
- Heaolu ja tervisedenduse valdkonnale ei ole veel jõutud piisavat tähelepanu pöörata.

Juhised

Hinnangute ja trendide puhul järgitakse ühtset skaala hindamise põhimõtet.

Abiks hinnangute andmisel:	Abiks trendi hindamisel:
<ul style="list-style-type: none"> ● Väga hea – olukord on väga hea, näitaja on oluliselt parem kui Eesti keskmine, teenus/tegevus on väga hästi korraldatud, kvaliteetne, kättesaadav ja tõhus; samuti märkida "väga hea", kui teenuse/tegevuse järele puudub KOV-is vajadus, kuid on võimekus vajaduse ilmnemisele reageerimiseks. ● Pigem hea – olukord on pigem hea, näitaja on parem kui Eesti keskmine või sarnane keskmisele, teenused/tegevused on üldiselt hästi korraldatud, kuid esineb puudusi üksikutes aspektides. ● Pigem halb – olukord on pigem halb, näitaja on veidi halvem kui Eesti keskmine, teenused/tegevused on küll olemas, kuid esineb puudusi mitmetes aspektides. ● Väga halb – olukord on väga halb, näitaja on oluliselt halvem kui Eesti keskmine, teenus/tegevus sisuliselt puudub, kuigi selle järele on vajadus või teenus/tegevus on sisuliselt olemas, kuid ei vasta vajadustele (esineb olulisi puudusi). 	<ul style="list-style-type: none"> ● Paranemas – aasta-aastalt on toimumas muutus positiivses suunas, näitaja on muutumas Eesti keskmisest paremaks, teenuste/tegevuste korraldamine on muutunud tõhusamaks või kvaliteetsemaks. ● Stabiilne – märgatavaid muutusi ei ole toimunud. ● Halvenemas – näitaja on liikumas halvemuse poole, näitaja on langemas alla Eesti keskmise või teenuste/tegevuste pakkumine väheneb või ei suuda vajadusega kaasas käia, ressursid vähenevad.

Kasutatud allikad